

บทที่ ๔

ศาสนาชินโต (Shintoism)

๑. ข้อที่ควรทราบหัวไป

คำว่า “ชินโต” แม้จะออกเดิมเป็นภาษาญี่ปุ่น แต่คำเดิมมาจากภาษาจีน 神道 (สิงเต่า) “สิง” แปลว่า “เทพเจ้า” “เต่า” แปลว่า “ทาง” รวมเข้าด้วยกัน แปลว่า “ทางแห่งเทพเจ้า” ยังคงคำว่า “ชินโต” นี้ มีหนังสือบางเล่มกล่าวว่า ถ้าจะแปลเป็นภาษาญี่ปุ่นแท้ ๆ ให้ตรงกับคำว่า “สิงเต่า” (ทางแห่งเทพเจ้า) ในภาษาจีน ก็จะตรงกับคำว่า “กามิ โน มิคิ”

หนังสือเรื่อง Basic Terms of Shinto ซึ่งคณะกรรมการ
การศึกษาชินโตเรียบเรียงขึ้นก็กล่าว จากคำว่า “ทาง
แห่งเทพเจ้า” อาจหมายความถึง “การบูชาเทพเจ้า”,
“การทำนายของเทพเจ้า” หรือ “ศักดิ์น้ำของเทพเจ้า” ก็ได้

ประวัติศาสตร์ของศาสนาอันอยู่ว่า ชนชาติญี่ปุ่นในสมัยโบราณมีเผ่าต่าง ๆ หลายเผ่า แต่ละเผ่าก็เคารพบูชาบรรพบุรุษของตน และเทพเจ้าที่เป็นของตนรู้จักและนับถือเป็นแบบเดียวกัน เทพเจ้าที่นับถือมามากมายโดยยังคงอยู่ทั้งทางราชการก็มีกันอยู่อย่างเคร่งครัดกับการบูชาเทพเจ้า ทั้งหลาย เดยกด้วยเป็นระบบการปกครองที่เรียกว่า “โซเซ อิ-อิชิ” แปลว่า “การรวมกันแห่งศาสนาและภาระปกครอง” เดิมที่เดียวกันเป็นเพียงการเคารพบูชาบรรพบุรุษและเทพเจ้า ยังไม่มีเรื่องเรียกศาสนานี้ แต่เมื่อพระพุทธศาสนาและศาสนาซึ่งก่อให้产生ไปสู่ประเทศไทยญี่ปุ่น จึงได้มีนามเรียกศาสนาเพื่อให้ต่างจากศาสนาพุทธและซึ่งก่อว่า “ชินโตร”

ศาสนาชินโตรมิไกจันอยู่แก่ผู้คงศาสนา หลักคำสอนที่ตายตัว หรือคัมภีร์อันศักดิ์สิทธิ์ แต่เป็นศาสนาที่บูชาเทพเจ้าตามชนบุรุษเพนน์ และระบุเบี่ยงแบบแผนที่นับถือกันมาฐานาน ซึ่งอาจแบ่งหลักการให้มีสองอย่างก็ได้ ประเพณีบูชาบรรพบุรุษอย่างหนึ่ง การกรองข้าวโดยปฏิบัติความการนำทางของเทพเจ้าออกอย่างหนึ่ง ศาสนาชินโตรในดั้งเดิมจะ

จึงไม่มีพิกาย เมื่อชนโโคแห่งราชสำนักพระจักรพาราดี และที่มีศรัทธาเป็นที่เกรงพอกว่าไป ภายหลังได้เกิดมีชนโโคพิกาย ต่าง ๆ มีผู้คงนิภัย มีคำสอนและคำสอนไว้ให้แก่คนแต่ละคนภารกิจขึ้นแยกไปจากเดิม ชนโโคในแบบแรกจึงได้นามว่า “ก็อกกะชนโโค” หมายถึง “ชนโโคที่เป็นของรัฐหรือทางราชการ” ส่วนชนโโคที่แบ่งแยกเป็นพิกายเรียกว่า “กอยะชนโโค” หมายถึง “ชนโโคที่แยกเป็นพิกายต่าง ๆ ”

ชนโโคที่เน้นของรัฐหรือทางราชการ ยังคงกับภาษาอังกฤษว่า State Shinto นั้น ในสมัยก่อนตั้งกรุง ได้กรุงที่ ก ๒ ทางราชการของญี่ปุ่นได้แยกประเพณีทางศาสนาแห่งราชสำนักพระจักรพาราดี และแห่งศาสนเทพเจ้า ออกจากประเพณีของศาสนาอื่น ๆ ที่ซึ่กรมแดะการศึกษา ที่เนื้องทั้งศาสนาและศาสนาอื่น ๆ ที่ซึ่กรมแดะการศึกษา รัฐบาลได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารศาสนาและเทพบูชา รวมทั้งนโยบายว่าด้วยการนี้ เมื่อญี่ปุ่นแพ้สงคราม ทางการทหารของอเมริกันซึ่งยึดกรุงประเทศนั้นจึงออกคำสั่งให้ยุบเดิม

“ก็อกซินໂຕ” หรือศาสตราชินໂຕที่เป็นทางราชการเดียว ให้ ทุกศาสตราและทุกนักกายมีอิสระแก่ตนที่จะเผยแพร่หลักธรรม ให้โดยไม่ต้องอยู่ในความควบคุมดังการของทางราชการอีก ต่อไป ศาสตราชินໂຕที่เป็นทางราชการนั้น มีรากฐานอยู่บน อุดมคติที่ว่า ความเรียบง่ายของชาติ ความปลดปล่อยแห่งราช สำนักพระจักรพาราด และความผาสุกของประชาชน เป็น พระที่รับ เมื่อการเมืองการปกครองของมนุษย์ กดมกดัน เมื่อนั้นหนึ่งอันเดียวกับเจตนาร่วมของเทพเจ้า ในภาษาญี่ปุ่น โบราณ คำว่าการเมืองกับพิธีกรรมทางศาสตรา มีรากมา จากคำเดียวกัน บางท่านถือว่าประเพณีที่พระจักรพาราด ทรงบูชาบรรพบุรุษคงเดิมของพระองค์ คือ อาณาเทศา— โไอ—มิกานิ และเทพเจ้าแห่งพื้นและดิน เป็นทางราชการ นั้น คือเงื่อนไขอันเป็นมุตสานแห่งรูปการปกครองของ ญี่ปุ่น ฉะนั้นในศาสตราชินໂຕที่เป็นทางราชการ จึงมีศพที่ว่า “ໂโค” ซึ่งแปลว่าทางแห่งพระจักรพาราดเป็นซอภานด อย่างสำคัญ ที่ทำให้การเมืองกับการศาสตราในตนยกัน รวมกัน

ชินโตที่เป็นนิกายต่าง ๆ หรือเรียกในภาษาญี่ปุ่นว่า
กิโยะชินโตน์ หมายถึงกลุ่มแห่งกระบวนการทางศาสนา
ที่อิงอยู่กับศาสนาประՃาติของญี่ปุ่น แต่แยกเป็นนิกาย
หรือกลุ่มอิสระ มีรากฐานอยู่บนประสบการณ์ทางศาสนา
ของเอกชน พูดง่าย ๆ ก็คือ เอกชนที่ได้ประจักษ์แจ้งความ
จริงทางศาสนา ผิดแผกออกจากที่เครียร์เกย์เห็นมา ก็ตั้ง
กลุ่มของตนเองขึ้น ส่วนใหญ่ศาสนาชินโตที่เป็นนิกายต่าง ๆ
นั้น มีกำเนิดตั้งแต่คริสตศตวรรษที่ ๑๘ เป็นต้นมา พราะจะ
จัดเป็นนิกายใหญ่ ๆ ได้ ๓ นิกาย หง ๓ นิกายนี้มีอีก
ประเภทเป็น ๒ แบบคือ.-

แบบแรก จัดเป็น ๕ หมวดใหญ่ หมวดที่ ๑ เป็น
นิกายชินโตบริสุทธิ์ มี ๓ นิกาย หมวดที่ ๒ เป็นนิกาย
ชินโตผสมของมี ๒ นิกาย หมวดที่ ๓ เป็นนิกายมูชาภูเชา
มี ๓ นิกาย หมวดที่ ๔ เป็นนิกายทำให้บริสุทธิ์มี ๒ นิกาย
หมวดที่ ๕ เป็นนิกายรักษาโรคด้วยความเชื่อมี ๓ นิกาย

แบบที่สอง จัดเป็น ๓ หมวดใหญ่ หมวดที่ ๑ เกี่ยว
เนื่องกับหลักการแห่งศาสนาชินโตโบราณ มี ๓ นิกาย

หมวดที่ ๒ รวมเอกสารสาสนานี้ที่เข้ามาเผยแพร่ในญี่ปุ่นเข้า
ผสมกับศาสนาขันโコโบราณมี ๕ นิภัย หมวดที่ ๓ มีจุดรวม
สำคัญอยู่ที่ผู้ตั้งนิภัยใหม่ทั้งชายและหญิงมี ๕ นิภัย

ในส่วนที่ศาสนาขันโโครับเอามคิของศาสนาของจื้อ และ
พระพุทธศาสนาเข้าผสมกับคำสอนของขันโโคเองนี้ จะกล่าว
ถึงในหัวข้อที่ว่าด้วยความเกี่ยวข้องและข้อเปรียบเทียบกับ
ศาสนาอื่น

สัญลักษณ์ของศาสนาขันโโค มีปัญหาเรื่องสิ่งซึ่งเป็น^๑
สัญลักษณ์แห่งศาสนาขันโโคว่าได้แก่อะไร บ้างก็ชี้ไปที่หอไร
คือประตูอันมีเสา ๒ เสา มีไม้ ๒ อันวางอยู่ข้างบนเป็น^๒
เครื่องหมายว่าเข้าสู่บริเวณศาลาเจ้าของขันโโคแล้ว บาง
ท่านก็ชี้ไปที่กระจาดอันมีรูปลายดอกไม้ร่วงเป็นสัญลักษณ์แห่ง^๓
ศาสนาขันโโค ทั้ง ๒ อย่างที่กล่าวแล้ว ก็พอทำให้รู้จัก
ศาสนาขันโโคได้บ้างในบางกรณี แต่สิ่งซึ่งเป็นสัญลักษณ์^๔
อันเก็บรักษาไว้ และในสมัยต่อมา มีผู้ตีความสัญลักษณ์นั้น

เป็นคุณธรรมประจำชาตานามว่า ทั้งถือว่าเป็นสมบัติอันศักดิ์สิทธิ์ ที่ถ่ายทอดสืบท่องมาไว้ร่วมกันกับบลังก์แห่งพระจักรพรรดิ มีอยู่ ๓ อย่าง เรียกในภาษาญี่ปุ่นว่า "ชานชูโน-ชิงกิ" ในสมัยโบราณฐานะแห่งความเป็นพระจักรพรรดิ จะพิสูจน์ได้ด้วย การมีสมบัติ ๓ ประการนี้ คือ ๑. กระจะ ๒. ดาบ ๓. รัตนมณี

กระจะ นั้นถือว่า เทพเจ้าสตรีผู้เป็นคันธุลแห่งพระจักรพรรดิ ซึ่งภาษาญี่ปุ่นเรียกว่า อามา-เตระสุ-โอะ-มิกานิ ได้ทรงมอบให้ นินิค-โน-มิโกโดยผู้เป็นพระนัดดา ของพระองค์ ตัวกระจะจริง (ซึ่งเรียกว่า ยะตะ-โน-ภาคาม) ได้เก็บรักษาไว้ในฐานะเป็นเทพลัญลักษณ์ ณ ศาลาเจ้าที่อิเส ส่วนกระจะจำลองเก็บไว้ที่พระราชวังแห่งพระจักรพรรดิ

ดาบ ซึ่งเรียกว่า ฤทธิ์นาค โน ชิรุคิ ประดิษฐานไว้ ที่ศาลาเจ้าอัทสุตะ ในฐานะเป็นการปราภูแห่งเทพเจ้า ส่วนดาบจำลองเก็บไว้ที่พระราชวังแห่งพระจักรพรรดิ

รัตนมณี ซึ่งเรียกว่า ยาสະกะ—นิ ใน มาคะ—คามะ
เก็บไว้ประจำ ณ พราราชวังแห่งพระคักรพรติ

ทั้งความแต่รัตนณนกอว่า อามา—เคระตุ—ໄໂ—
ນิกามิ พระบรมพุทธผู้มีนกพนาวีได้บรรทាតเข่นเดียวกัน

ในสมัยก่อนมา ประมาณในสมัยก่อตั้ง มีนกประชญ
บางคนตั้กความว่า กระจากเป็นเครื่องหมายแห่งบัญญา คำน
เป็นเครื่องหมายแห่งความอดีต้าหาญ และรัตนณนกเป็นเครื่อง
หมายแห่งการนำเพญประไยชน์ การตั้กความในทำนองนี้จึง
มีการพัฒนาศาสตร์นาชนิ โถในด้านคุณธรรมประการหนึ่ง

หลักธรรมของศาสนาขึนโถ มีดังนี้เป็นพุ
เทวนิยม (Polytheism) ก็อนันต์เทพเจ้ามากองค์ ไม่มี
เทพเจ้าอย่างใหญ่เพียงองค์เดียวอย่างบางศาสนา บุกคอก
เป็นเทพเจ้าหันนมพระคักรพรติ, วัรบุรุษแห่งชาติ, เทพเจ้า
แห่งภูษา, ต่างๆ, คันไม้, ดอกไม้, ต้นด, เมือง,
บ้าน, บ่อน้ำ, ประตู, การเรียน, ความตุ้ง เป็นต้น

คำสั่งน้ำทึบโภแบบทางราชการนี้คำตัดเย็บอยู่ประมาณ
๑๗๐,๕๐๐ แห่ง มีพระบัญญัตรักษากำปะามณ ๑๕,๕๐๐ รูป
ส่วนใหญ่ได้วับงบประมาณจากกรุงศรี แต่เมื่อเดือนตุลาคมคำตัด
ของกองบัญชาการนายพลแมกยาเจร์ เมีย ก.ศ. ๑๘๕
(พ.ศ. ๒๔๘๙) แต้ว งบประมาณก็คงดูกตัดไป

๔) นักวิชาการค้าต่างประเทศ นักการประมงมือ (คุณเมืองจันทร์ วงศ์)
๕) เทศบาลเมืองเชียงใหม่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการส่วนราชการ
๖) นักวิชาการนักวิชาการต่างด้าน นักวิชาการด้านภาษาไทยเชิงลักษณะ
เช่นเดิม (สำหรับบุรุษค้าต่างประเทศ)

ในวันนักขัตฤกษ์ นั่นจะวนเวียน นักการบรรเทิงคนครึ่ง
แตะเดินร้าว พระมหนาถทักษิณชัยานุทศรีดเนื่องหน้าเทพเจ้า
แห่งวงศ์เด็ก เพื่อขออวยพรด้วยสิริมงคล ให้เก็บเกี่ยวได้ผลดี,
ให้น้านเรื่องนี้ความดัง, ให้มีผลต่อเรื่องในการสร้างสรรค์,
ให้การปกคล้องเมืองไทยด้วยดี และให้พระลักษณะประดิษฐ์ทรงดำรง
อยู่ในราษฎรบุญด้วยยั่งนาน

ผู้ให้ข้ออ้างเกอกว่าพระในศาสนาชนิโค จะเกี่ยวข้องกับประชาชนในพิธีกรรมต่าง ๆ ก็จริง แต่เกือบจะขึ้นเฉพาะเมืองชุดอยู่เท่านั้น ส่วนการท้าพิชเมื่อถูกแฉ้ว พระในศาสนาชนิโคไม่เกี่ยวข้อง แต่เป็นหน้าที่ของพระในพระพุทธศาสนา เพราะเหตุนี้ไม่เป็นการแปลกที่ชาวญี่ปุ่นจะนับถือทั้งศาสนาชนิโค และศาสนาพุทธรวมกัน เพราะแต่ละศาสนา ก็แบ่งหน้าที่ในการท้าพิชกรรมให้รับช่วงกันได้เมื่อคราว ๆ ไป

ในการบูชาเทพเจ้า ขอรับหมายอันยังไหญักเหด ให้ความเป็นไปแห่งรัชชดิษฐบูชากรณ์ก็เป็นเช่นกัน ให้กับเทพเจ้า เมื่อได้ทำให้เทพเจ้าพอใจได้ ก็ได้เรียกว่ากระทำสิ่งอันเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์

บรรดาศาสตราจารนับคำสอนในญี่ปุ่นนี้ ศาสตรา หรือศาสตราเจ้าที่เมืองอิเซะวน แห่ง กิอิ โภค ชิงกุ หรือเรียกสั้น ๆ ว่าในกุแห่งหนึ่ง โภคโย-อุเก โภค-ชิงกุ หรือ

เรียกต้น ๆ ว่า เอกุ อีกแห่งหนึ่งนับว่า ใหญ่ที่สุด และศักดิ์สูงที่สุด เพราะศาสตราภูมิเป็นที่ประดิษฐาน เจ้าแม่คงยิ่งใหญ่ผู้เป็นดั่นตรรกะดูบรรพบุรุษของพระเจ้าพรหมราชน ซึ่งเรียกในภาษาญี่ปุ่นว่า ชามา-ເເระ-สุ - โอย- มิกามิ ตั่งหศาสตราภูมิเป็นที่ประดิษฐานเจ้าแม่ โโค-โย-อุเก- โอย- มิกามิ เมืองอิสึจิเมืองศูนย์กลางแห่งการจาริกไปบูชาเทพเจ้า ยังมีศาสตราอีกแห่งหนึ่งที่สำคัญ ก็คือศาสตราเจ้าที่ตั้งต่อหนึ่งวิญญาณของผู้เสียชีวิตในสังคրាត ตั่งอยู่ในกรุงโคลเกียว

บ้านของผู้บันถือศาสตราแห่งทุกบ้านมีจะมีหงเหพเจ้า มีทบูชาทำด้วยไม้เขียนด้วยลายประดิษฐานอยู่ แผ่นไม้หนึ่งคราฟนามของบรรพบุรุษดั่นตรรกะ มีการบูชาตัวยศยกไม้เหต้าสาเก จ้าว และนา ในเวลาถูกต้องคืน มีการบูชาไฟบูชาตัวย

ในส่วนที่เกี่ยวกับจริยศาสตร์ หรือคำสอนทางศีลธรรม ของศาสตราชินโコ ได้กล่าวไว้แล้วในหนังสือเรื่องศาสตรา

เมร์ยันเที่ยบของผู้เขียน หน้า ๑๕๖ ถึง ๑๕๙ ไทยใจกลาง
ว่า ไม่มีข้อกำหนดที่แน่นอน ว่าจะต้องประพฤติอย่างนั้น
อย่างนี้ แต่การปรับปรุงจิตใจให้ดีงาม และทำพิธีบูชา
เทพเจ้าและวิญญาณบรรพบุรุษ ก็เป็นวิธีปฎิบัติที่ถูก
ต้องเดียว

ความเชื่อถือในบรรพบุรุษ มีความสำคัญไม่น้อยกว่า
ความเชื่อในเทพเจ้า เขาว่าบุคคลจะเจริญรุ่งเรืองขึ้น
ต้องมีการได้ดี ดีตาม ย่อมมีใช่เนื่องมาจากการเหตุเพียง
ตัวเขากันเดียว แต่ย่อมเนื่องมาจากการเหตุภายนอกด้วย เหตุ
ภายนอกดังกล่าวนี้ อย่างหนึ่งได้แก่บรรพบุรุษของคน ซึ่ง
มีส่วนเกี่ยวพันกันทางสายโลหิต และสายสำคัญทาง
วิญญาณของคนในตระกูลเดียวกันย่อมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
นอกจากเหตุภายนอกของบรรพบุรุษแล้ว เทพเจ้าก็มีส่วน
สำคัญอีกประการหนึ่ง ที่มีส่วนสร้างสรรค์ก่อบัณฑิตให้ดี
กังหาด้ายเมื่อไปอย่างน้อยอย่างนี้ การบูชาบรรพบุรุษ และ
บูชาเทพเจ้าจึงเป็นสาระสำคัญของศาสนา Hinai ตัวประการ
นี้

๒. ประวัติศาสตร์

โดยมากเมื่อก่อตัวถึงศาสนารินโตร ก็เป็นที่รู้จักกันไปว่าไม่มีศาสนาหรือผู้คงศาสนานา เพราศาสนาชนิดนี้ เป็นศาสนาที่เกิดขึ้นเองจากชนบประเพณ์ในการบูชาบรรพบุรุษและบุคลาเทพเจ้าด้วยตัวเดียว แต่เมื่อแบ่งศาสนารินโตรออกเป็น ๒ ประเภทใหญ่ ก็即 อ. ชินโตที่เป็นของรัฐ (State Shinto) หรือ ชินโตศาลาเทพเจ้า (Shrine Shinto) กับ ๒. ชินโตที่เป็นนิกาย (Sectarian Shinto) ได้ซึ่งโศกแบบแรกอาจไม่มีศาสดากำจัง แต่ซึ่งโศกแบบหลัง ก็คือที่เป็นนิกายต่าง ๆ กันศาสดาแผ่นดิน เช่น นิกายเทนริโโย มีนางนาภยาามะเป็นศาสดาพยากรณ์, นิกายกอนโภ มีกอนโภเป็นศาสดาพยากรณ์ ดังกล่าวแต่ในศาสนารินโตรยัง เที่ยบหน้า ๑๕๐ ถึง ๑๕๔ เมื่อแต่เดิมในทันใดก่อตัวว่า ศาสนารินโตรยังเป็นศาสนารินใหม่ ในทันทีจะไม่ก่อตัวถึงประวัติของศาสดาแห่งศาสนารินโตรอย่าง

-
- ๑. ชินโตที่เป็นของรัฐ เวิร์กในภาษาญี่ปุ่นว่า ก็อกะ ชินโต เวิร์กอีกอย่างหนึ่งได้ว่า ชินโตศาลาเจ้า หรือศาลาเทพเจ้า ตรงกับภาษาญี่ปุ่นว่า ชินدا ชินโต (Jinja Shinto)

๒. ประวัติคัมภีร์ศาสนา

ก่อตัวอย่างเฉพาะ สำหรับในโลกนี้ ก็มี ๒ ฉบับ

คือ ๑. คัมภีร์โโคจิก ๒. คัมภีร์นิชอนดิ หรือนิชอน
โโคจิก แต่ถ้าจะกล่าวอย่างพิสดาร ก็ยังมีคัมภีร์นิชอนดิ หรือ
คัมภีร์ เช่น โโคจูอิ, มันไช, พุโโคกิ เป็นต้น

คำว่าคัมภีร์ศาสนาที่ใช้คำอังกฤษว่า Religious Scrip-
tures บ้าง Sacred Books บ้างนั้น คงกับคำว่า มินเดน
(Shinten) ในภาษาญี่ปุ่น ต่อไปนี้จะกล่าวรายชื่อคัมภีร์
พร้อมทั้งคำอธิบายพอสมควร

๑. คัมภีร์โโคจิก (Kojiki)

รวมรวมขึ้นในปี ก.ศ. ๗๐๘ (พ.ศ. ๑๖๕๕) มีเรื่อง
สร้างอยุคหนึ่งประเพณีท่องทางจากนามาตั้งปาก เจ้าถึงเทพ
นิยาย, ตำนาน, เรื่องทางประวัติศาสตร์ เกี่ยวกับอยุคหนึ่ง
ราชสำนักแห่งพระจักรพาราดี จากสมัยแห่งเทพเจ้าทั้งหลาย
มานานถึงร้อยมายแห่งพระจักรพาราดี สูจิโก (คือจนถึง ก.ศ.

(๒๖๙ หรือ พ.ศ. ๑๗๙๙) ส่วนใหญ่เทววิทยาของศาสตราจารย์ชินโ哥ได้พัฒนาขึ้นจากการศึกษาในเทพนิยายแห่งคัมภีร์ กตัญญู นั้นผูกตัวไว้กับคัมภีร์ศาสตร์ชินโ哥 มีตักษณะเมื่อเทพนิยายผู้นี้ประวัติศาสตร์ ชนบ., ธรรมเนียม, ช้อห้าม, การปฏิบัติทางไถ่ศาสตร์, และการปฏิบัติค่ายเทพเจ้าของชาวยุนนานมีรายละเอียดที่น่าสนใจมาก

๒. คัมภีร์นิชอนคิ หรือ นิชอนโนบก

(Nihongi or Nihon Shoki)

คัมภีร์นิชอนคิเป็นคัมภีร์ไกชิก ถือว่าเป็นคัมภีร์ที่มีวรรณคดีชนเผ่าของญี่ปุ่น วรรณคดีนี้ ณ ราชสำนักพระจักรพรารถ ในปี ค.ศ. ๗๒๐ (พ.ศ. ๑๗๖๙) ยังเป็นต้นฉบับของการเริ่มต้นคดีต่อจากเรื่องกับที่ญี่ปุ่น แต่เป็นต้นฉบับของการดำเนินการในเรื่องชาติญี่ปุ่น คำบรรยายในทางประวัติศาสตร์ของคัมภีร์นิชอนคิมีความสำคัญของเทพเจ้า จนถึงรัชสมัยของพระจักรพรารถนี่ ชิโโภ (คือจันถิ่ง ค.ศ. ๗๖๒ หรือ พ.ศ. ๑๖๔๕) เป็นคัมภีร์รวม ๗๐ เด่น ครั้งแรกว่าคัมภีร์นิยายและนิยายค่าง ๆ แต่ครั้งหลังว่าด้วยเรื่องเท็จเริงทางประวัติ

ศาสตร์ เมื่อที่รับนับถือกันมาแต่สมัยโบราณว่าเป็นหนังสือประวัติศาสตร์เชื่อถือได้มากที่สุด มีหลายตอนแห่งกัมภร尼ย้อนให้กิริ่งกับกัมภรีโกธิ ที่กล่าวถึงสมัยของเทพเจ้า มันเป็นที่มาอย่างสำคัญแห่งความคิดของศาสตราจารินโภ

๑. กัมภรีโกธิ ชูอิ (Kogo Shui)

คงแต่หมายเดียว นับเป็นศัพท์ นับว่ามีความสำคัญ รองลงมาจากการของกัมภรีช้างคัน โดยเฉพาะกัมภรีโกธิ ชูอิ นี้ อิมเบ อิโนราวิ เป็นผู้แต่ง กล่าวกันว่าเป็นหนังสือเพียงเล่ม เที่ยวหรือสองเล่มเท่านั้น ให้รายແຕ່พระเจ้ากรพรรดิເຍືອ ເຊີເມືອ ກ.ສ. ៤០៥ (ພ.ສ. ១៩៤០) เป็นหนังสือที่อธิบายความหมายแห่งถ้อยคำและภาษาปฏิบัติพิชกรรมโบราณ กล่าวถึงข้อความที่ไม่ได้กล่าวไว้ในกัมภรีโกธิ และนิย่อนໂຮກ ผูกขาดนัยน์แต่งถึงความคิดเห็นของผู้แต่งเอง เกี่ยวกับค่าด้วยเจ้าที่เป็นและที่อยู่ตุคະ และเกี่ยวกับฐานะแห่งสกุลของผู้แต่ง ซึ่งตั้มพันธ์กับสกุลนากราโคนิ และฐานะแห่งสกุลนากราโคนิ ซึ่งตั้มพันธ์กับสกุลอิน แม้ว่าจะมีข้อเสียที่กล่าว

แต่เรื่องราวแห่งสกุลอินเบ็คยังไหญี่ แต่ก็มีข้อความอยู่
มากแห่งทักษะและการดูใจ

๔. มันโยชุ (Manyoshu)

หนังสือนี้ประมวลบทกวีอันเก่าแก่ที่สุดของญี่ปุ่น มี
การรวบรวมในศตวรรษที่ ๘ ประกอบด้วยบทกวี ๔,๕๐๐ บท
ซึ่งเขียนขึ้นในศตวรรษที่ ๕ จนถึงศตวรรษที่ ๙ เมื่อบันทึก
ของบุคคลต่างแห่งค่าง ๆ ดังแต่พระเจ้ากรพรัติกุณธาราฯ
บทกวีเด่นมีจำนวนมากในการแสดงความรู้ด้านยังไหญี่และ
ธรรมศาสตร์ของมาอย่างตรง ๆ นอกจากนั้นบทกวี
สำคัญ ๆ ก็คือ ได้ทำให้รู้ถึงความเชื่อถือ ชนบ谱และ
ความคิดในทางศาสนาของคนในสมัยโบราณ

๕. ฟูโดกิ (Fudoki)

หนังสือเรื่องนี้เป็นข้อเขียนแต่งคงภูมิศาสตร์ที่ว่าด้วยภูมิภาค
ซึ่งเรียบเรียงขึ้นโดยราชสำนักพระเจ้ากรพรัติกุณธรรมพระบรม
ราชโองการ ใน ค.ศ. ๗๗๓ (พ.ศ. ๑๖๔๒) คือพระบรม
ราชโองการนั้นสั่งให้ม้ายปากกรองที่ว่าด้วยภูมิภาคทั่วไป

เด่นอย่างต่ำนัก เพื่อให้รู้นามเดิมทางภาคภูมิศาสตร์,
ความตื้นบูรณาช่องทันที นิกานและนิยายอันเก่าแก่แห่งท้อง
ถินแต่ตะหง่าน ในบ้านบ้านส่วนใหญ่ของหนังสือนี้ได้ถูกหาย
ไป ยังมีเหลือเป็นเดิมตื้นบูรณาเพียงบางเรื่อง และเหลือ
บางส่วนอีกบางเรื่อง ซึ่งหนังสือหรือคัมภีร์นี้คงพองกันร้าย
งานภูมิศาสตร์ส่วนภูมิภาค ซึ่งรวมรวมเข้าในสมัยโตกุกาวา
ซึ่งใช้ชื่อเรื่องอย่างเดียวกัน

๖. ไทโซ-รyo (Taiho-ryo)

หนังสือเรื่องนี้เท่ากับเป็นคัมภีร์กฎหมายโบราณที่
สำคัญของญี่ปุ่นกด้ายกันเองคือ—ชิก ซึ่งจะก่อตัวถึงในลำดับ
ต่อไป ข้อความในคัมภีร์กฎหมายนี้ ให้ประโยชน์ในการดำเนิน
ให้ทราบว่า ดำเนินการใดๆ ให้แนบว่ามีความสำคัญยัง
ตู้ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบูชาในศาสนาชินโต มีคำ
ญี่ปุ่นอยู่ค้างหนึ่ง ก็即 ชิงคิ—กาน ซึ่งหมายถึงดำเนินการชากา
โบราณที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบูชาแห่งศาสนาชินโต
ประวัติความเป็นมาของตัวไว้ในคัมภีร์กฎหมายนี้ ซึ่งรวม
รวมเข้าด้วยกัน (พ.ศ. ๗๖๔)

៣. ផែងគិត-ិិក (Engi-shiki)

ឯងតីយោងនេះ មិនបានរាជក្រឹងទៅដោយគិតខ្លួន
កែឱវក្ញការបិទារទូរស្សាហ៍ រាលវាទសិទ្ធិដោយក្រុហ្មាយ
វិគុំ-រិយ (គគវរមាពី ១ នាក់កុំគគវរមាពី ២) មិនឯងតិច
ឡើង ពេល ៤៩ ជូនឯងជូនប្រាក្សាយឲ្យឯុទ្ធមកនុ កតាហិកិយាយងងង
កុំវាទគិយក្បុមអីយបាតដោយរាលតាំងកម្រៃជករព្រឹទិ
ឲ្យយាយតិច ឲ្យឯកតាតុងពររាជធី នារាយាពនៅឯកិយ
រាលតាំង ឬបិយបិយបិយបិយ កតុកតារបិទារ
តុងរុកិរាបិដំណោ ការរាបរុនិតិករករាងដំណឹ ក.ក. ២០៥
(ក.ក. ២៥៨) និងតិចតិច តាមរាលជករព្រឹទិនិត្ត ២៩
ឯកិយនា ឬកិយមិត្តរាជកិច្ចិនិរឿយក្រ កំណានិនី
២៧៧ (ក.ក. ៣៥៩) កិច្ចិយក្រុមិតិវាយចិំ ៤០ និងតិច
រាជកិច្ចិ កិច្ចិយក្រុមិតិវាយចិំ ៤១ ដែលរកិនិករុន
កតាហិកិយក្បុមអីយបាត ។ កែឱវក្ញការសានាវិនិត្ត ឯុទ្ធមកនុ
ជាន់កំណានិនីការមិត្តរាជកិច្ចិនិរឿយក្រ កំណានិនី
រាជកិច្ចិ ប្រាក្សាយឲ្យរាលតិច កំហែកិច្ចិដែល
ការសានាវិនិត្ត និងការរាជកិច្ចិនិរឿយក្រ តែងតាំងនៅក្នុង

หมายเหตุ: กัมภรัง ๙ ที่ยกมาก่อนนี้ ทันบัว
ตักขุที่ตุ๊ก คือ หมายเดช ๙ และ ๒ ยังได้แก่ ไอกิจิ แต่
นัยอนไอกิ ด่วนกัมภร์ที่อามือก & กัมภร์ มีความตักขุร่อง
ลงมา เท่าที่ได้สอนด่วนๆ แล้ว ยกเว้นหมายเดช ๔-๕-๖
ได้รับการตัดเข้าในคำว่า Sacred Books หรือคำว่าซินเทน
(กัมภร์ค่าสนา) อย่างสมบูรณ์ แต่บางท่านก็ขยายความไป
ถึงหนังสือหมายเดช ๔-๕-๖ นั้นด้วย อย่างไรก็ตามความ
ตักขุของกัมภร์ค่าสนาที่กล่าวมานี้ ถูกเนื่องจะไม่ถูกันว่า
เป็นของศักดิ์สิทธิ์ แต่เป็นของกัมภร์ในเมืองกรุงศักดิ์ศรีค่าสนาและ
กุรูของค่าสนาอิสلام เพราะมีลักษณะเป็นเทพนิยาย
บนประวัติศาสตร์ ซึ่งให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องค่าสนาชนโดย
มากกว่าจะเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์อย่างแท้จริง

๓. ความเกี่ยวข้องและข้อเบรื่องเทียบกับค่าสนาอื่น

ค่าสนาชนโดยมีนค่าสนาหรือประเพณีคงเดิมอยู่บุน
กอร์ แต่เมื่อพระพุทธค่าสนาและค่าสนาของคุณเดินทางไปสู่
ญบุน กรรมการผู้ทรงมกุฎนั้นในบางกรณี จึงถูกกีดกัน
ค่าสนาชนโดย เนื่องด้วยพระพุทธค่าสนาและค่าสนาของคุณ

แท้ก่อนทั้งก่อตัวถึงความเกี่ยวข้องแต่ขอเปรียบเทียบกับ
ศาสตราจักร เราพำนัชได้ดองจักระยะกาดในประวัติศาสตร์
ศาสตราจักรนี้ไปเพื่อให้เห็นความเป็นไปของศาสตราจักรแล้วในรัตน
คุณดังนี้ๆ แสดงว่าได้เห็นว่าในระยะไหนทั้งนี้ไม่เกี่ยว
ข้องกับศาสตราจักร การจักระยะกาดในประวัติศาสตร์ตั้งแต่ว่า
ได้ก่อความข้อเขียนของ ดร. ไกรเบศร์ยุน ดังต่อไปนี้ :—

ยุคที่ ๑ ระยะกาดปีร่วม ๙,๒๐๐ ปี เป็นยุคเริ่มต้นโดย
แท้ ยังไม่มีศาสตราจักรใดอยู่ ยุคหนึ่งต้นเมือง ๖๗๐
ก่อน ค.ศ. จนถึง ค.ศ. ๕๕๖ เริ่มต้นแต่เมืองโค หรือพระ
จักรพรตัญญปุ่นพระองค์แรกผู้ทรงพระนามว่าชิน奴 ตั้นสุดตั้ง^๑
เมืองพระพุทธศาสตราจักรไปสู่ญี่ปุ่น ยุคศาสตราจักรนี้โดยรวมกรอง
ความเคราะห์ก่อตัวญี่ปุ่นเพียงศาสตราจักรเดียว

ยุคที่ ๒ ระยะกาดปีร่วม ๒๕๐ ปี เป็นยุคที่พระ
พุทธศาสตราจักร เศร้าเต่าและศาสตราจักรเดินทางไปสู่ญี่ปุ่น
แม้เช่นนั้นศาสตราจักรนี้โดยทั่วไปยังคงมีความแข็งแกร่งที่สุดในญี่ปุ่น ยุค
นี้เริ่มแต่ ค.ศ. ๕๕๖ ถึง ค.ศ. ๗๐๐ (พ.ศ. ๑๐๘๕ ถึง พ.ศ.

(๗๔๙) แต่พระพุทธศาสนาที่มีอิทธิพลมากในระยะ ๑๕ ปี แรก มีข้อความในคัมภีร์นิยมอนคี (๒:๗๘) กล่าวไว้ว่า “ในปี ๒๘๔ (พ.ศ. ๗๗๔) พระคัมภีร์ได้ถูกทรงยกย่องพระพุทธศาสนา และทรงคุณมิ่นทางแห่งเทพเจ้า” และข้อความในคัมภีร์เดียวกันอีกตอนหนึ่ง (๒:๓๐๖) กล่าวว่า “ในปี ๒๙๑ (พ.ศ. ๗๘๑) นกญา rashakumari ได้ทรงสั่งให้ทรงครองการล้างพื้นดิน” กำกับด้วยของคัมภีร์นิยมอนคีอันเกี่ยวกับอิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่อยู่ในญี่ปุ่นระยะนั้นประมาณ ๕๐ แห่ง

ยุคที่ ๑ ระยะการแสดงประมาณ ๘๐๐ ปี เมื่อยุคศาสนาชินโต ผสมกัณกตึ่นกับศาสนาอื่น แต่เมื่อยุคศาสนาชินโตก็ตอกความสำคัญ ยุคเริ่มแรก พ.ศ. ๘๐๐ ถึง พ.ศ. ๑๗๐๐ (พ.ศ. ๗๗๔ ถึง พ.ศ. ๑๖๔๐) กิจธุริพระพุทธศาสนาบางรูปเริ่งว่าเทพเจ้าของศาสนาชินโตก็ต้องหนังษะของพระพุทธเจ้าในพระพุทธศาสนา นักการศาสนาบางคนกล่าวว่า ศาสนาชินโตกับศาสนาพุทธ และศาสนาของชาวยาerro รวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ ประวัติที่แสดงว่าศาสนาชินโตก็

ອ່ອນແພດງກອງຮະໜ່ວງ ປ.ຕ. ແລະ ດິຈ. ປ.ຕ. ແລ້ວ (ພ.ຕ. ໨໦໦
ເລື່ອງ ດິຈ. ພ.ຕ. ແລ້ວ) ໄນມີການປະກອບພົບນຽມຮາຊາ
ກີເຍັກຄາມແບບຄາສຳນາເຊີນໂດ ຊຶ່ງນັບວ່າຕໍ່ກົງທີ່ສຸດໃນນຽມ
ພົບກຽມຂອງຄາສຳນາແດດຕອບເວົາ ດ້ວຍກາງ

ยุคที่๒ ระยะการปฏิรูปประเทศ ๗๖ ปี เมื่อยุคการพัฒนา
ฟุ่มเฟือยในเชิงเศรษฐกิจเป็นส่วนตัวของชาติ เริ่มแต่ ศ.ศ. ๑๗๐๐
ถึง ศ.ศ. ๑๘๖๘ (พ.ศ. ๒๔๐๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๐) เป็นต้นยัง^{นี้}
ที่ใช้กุนเรืองอ่านหาด ก่อตัวก่อแม่พระเจ้าพรารถีจะทรงชี้ขอว่า^{นี้}
ปกครองประเทศไทยญี่ปุ่น แต่ใช้กุนก้มอ่านหาดปกครองในเขต
ของตน ระยะเดียวทักษิณนั้นก็เขียนหนาแน่นให้ช่วยกันนี้^{นี้}
ให้เห็นความประเสริฐวิเศษของพระเจ้าพรารถีผู้ทรงตั้งเชื้อ^{นี้}
สายมาจากเทพเจ้าแห่งคงคาทิศ และประชานชาวญี่ปุ่น^{นี้}
ก็ตั้งเรื่องสายมาจากเทพเจ้า เพราะฉะนั้นประชานญี่ปุ่นจึง^{นี้}
นับว่าเหนือกว่าชาติอื่น ๆ ทั้งในทางความกตัญญูและศรัทธา^{นี้}
มั่นคง ญี่ปุ่นเป็นประเทศแห่งเทพเจ้า ประชานญี่ปุ่นจึง^{นี้}
เป็นผู้มีคุณงามความดีเหนือชาติอื่น ๆ ศาสตราจารย์โภคaine

ความสำคัญอย่างยิ่งขึ้นมาอีก เพื่อจะทำให้ประชาชน
ตื่นรู้ในความเป็นผู้ชั่วใหญ่ของตน

อยุคที่ ๔ หรือยุคที่อยู่เนื่องมานานถึงปัจจุบัน เมื่อยุค
แห่งการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ยุคเริ่มต้น ก.ศ. ๑๘๒
หรือ พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นทันมา ศาสตราพุทธได้แยกออกจาก
ศาสตราเชินโภ พระภิกษุธรรมเมี้ยงทรงตั้งการให้ชั่วระศาสตรา
เชินโภให้บรรดูก็ตั้งตามรูปเดิม โดยให้ศาสตราเทพเจ้าของ
เชินโภทุกแห่ง ไม่มีอิทธิพลของพระพุทธศาสตราเป็นอยู่ ก็ต้อง
สมัยก่อนหน้านั้น วัดทางพระพุทธศาสตราภักดีมีศาสตราเทพเจ้าของ
ศาสตราเชินโภ และพิธีกรรม ณ ศาสตราเทพเจ้าของศาสตรา
เชินโภ ก็มีความเชื่อถือ และพิธีกรรมของพระพุทธศาสตรา
เป็นอยู่ด้วย ในปี ก.ศ. ๑๘๗๖ (พ.ศ. ๒๕๑๕) รัฐบาลได้
แยกศาสตราเชินโภออกมี ๒ กิโล เชินโภที่เป็นทางราชการ
กับเชินโภที่เป็นนิกายต่าง ๆ ในการแยกนี้ ให้ศาสตราเชินโภ
ที่เป็นนิกายต่าง ๆ มีฐานะเป็นศาสตราเหมือนกับศาสตราพุทธ
และศาสตราอื่น ๆ ส่วนเชินโภที่เป็นทางราชการ นิใช่
ศาสตรา แต่เป็นระบบที่มีประเพณีอันเนื่องด้วยความ
รักประเทศไทย ซึ่งชาวญี่ปุ่นทุกคนจะต้องมีส่วนร่วม

เท่าที่ยังกัน ให้ว่าผู้นั้นจะนับถือศาสตราจารย์ แต่ต่อมาซินโตก็เมินทางราชการแล้ว ก็ถ้ายเมินศาสตราจารย์ของชาติอย่างแท้จริง ทั้งๆ ที่ตอนประการแยกอ้อว่ามีไว้ศาสตรา เมื่อญี่ปุ่นบรรดับชัยชนะในสังคโลก ได้ครองประเทศนี้ ก็ยังคงอ้อนวอนเป็นชนชาติที่เทพเจ้าเดือกสิริ ศาสตราจินโตก็ได้รับการเหตุบทุยชัน แต่เมื่อญี่ปุ่นแพ้ในสังคโลก ได้ครองท้องพระจักรพรมดึกได้ทรงมีพระบรมราชโองการให้เตือนเชื้อถึงว่า พระองค์เองเป็นเทพเจ้า และเดือกอ้อว่าชนชาติญี่ปุ่นยังไหญี่หนึ่งชาติอื่นๆ ต่อจากนักมีการยุบເຕີศาสตราจินโตก็เมินทางราชการ ไม่บังคับให้ทุกคนต้องทำพิธีบูชาอย่างเดียวกัน

ข้อความที่ต่อมา นอกจากเก็บจากข้อเขียนของดร. ໄเรนิก ยูนແಡာ ก็เดียวคือข้อความในหนังสือ “สังฆปฏิกรณ์ของศาสตราจินโตก” ซึ่งคณะกรรมการแห่งศาสตรา นัดคัดพิมพ์ขึ้นช่วยอธิบายประกอบในบางตอน

ทำผู้อ่านย่อมเห็นได้ว่า ในยุคที่ ๒ และยุคที่ ๓ และยุคที่ ๔ ศาสตราจินโตก็เกี่ยวข้องกับศาสตราพุทธมาก แม้

ศาสตราจารย์ออกเกียรติชั้น ถึงกับมีศาสตราจารย์โน้นิกายของเขากลับ
นิกายตนบดัน คือนิกายชินโภ ชูเชอ—แห่ง นิกายหนัง
ไชเชอ—กล่าวอีกนิกายหนึ่ง ศาสตราจารย์ออกเกียรติชั้นกับศาสตรา
จารย์โน้นได้ออกย่างไว ในเมืองจีนมีได้ต่อหนังหน้าในเรื่อง
เทพเจ้า แต่ก็โปรดทราบว่า ของจีนได้เรียนกับภรรษาร่อง
ศาสตราจูชานบรรพบุรุษ แต่บุชาพิดนของชาวจีนด้วย
โบราณไว รวมทั้งเรื่องความงามรักภักดีต่อพระมหาภรรษารอง
ให้ตั้งเดรร์นว่าเป็นประเพณีอันดีงาม ดึงเข้ากับศาสตรา
จารย์โน้นได้อีกอย่างที่ในหลักการเหตุนี้

ส่วนพระพุทธศาสตรา แม้จะมีให้ถือว่าเทวดาเป็นสำคัญ
ศูนย์กลาง หรือมีความสำคัญเหนืออื่นศาสตราอื่น แต่พุทธ
ศาสตร์นิกายในญี่ปุ่นซึ่งมีพนักความนับถือในเทพเจ้า ก็หาทาง
อธิบายให้เข้ากันได้ ฉะนั้นนิกายของศาสตราจารย์โน้นก็คงขอ
ความพระพุทธศาสตราจารย์มีหลายนิกาย เช่น เทนไก ชินโต
(ชินโโคที่เนื่องด้วยนิกายแทนไก) นิกายพระพุทธศาสตราที่ขอเทน
ไกนั้น เมื่อรวมกันกับศาสตราจารย์โน้นได ก็อธิบายเทพเจ้าของ
ศาสตราจารย์โน้นให้เป็นปางหนึ่งของพระพุทธเจ้าไป นอกรากน

ยังมี บินตอน บินໂຕ (ชินໂຕที่เนื่องด้วยนิกายชินตอน) ก็ เป็นการผสานระหว่างนิกายชินตอนแห่งพระพุทธศาสนา กับ ศาสนาชินໂຕ ส่วนนิกายชินໂຕที่มีโครงสร้างตามพระพุทธศาสนา แต่ได้รับเอาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปผสานไว้ด้วย ก็มี อิเส บินໂຕ, โยธิคะ บินໂຕ และ พุกໂก บินໂຕ อย่างไรก็ตาม ชินໂຕทั้งสามนิกายนี้ก็นำหลักธรรม ของศาสนาของตนมาผสานไว้ด้วย

ขึ้นเปรียบเทียบเห็นหลักธรรมของศาสนาชินໂຕกับศาสนา ต่างๆ จะเห็นได้ว่าศาสนาชินໂຕ มีลักษณะ ใกล้เคียงกับ ศาสนาชินคุในข้อที่หนบถือเทพเจ้าหน้ายองค์ แต่ใกล้เคียง กับศาสนาโบราณ เช่น ศาสนาของยูโรปโบราณ รวมทั้ง ศาสนาของทวีปอเมริกา และอาหรับโบราณที่กล่าวมา แล้ว ในข้อที่ฐานษาเทพเจ้าหน้ายองค์เรื่องเครื่องอันตราย กับ ภัยอันตราย อันย่องมีแตกต่างกัน เมื่อชาร์ลส์ ศาสนาชินໂຕ เจ้ากันได้กับศาสนาของตนในเรื่องบุชาบารพบุรุษ และนางรัก ภักดีที่พระมหาชนครอย่างเรื่องบุชาบารพบุรุษแม้จะมิใช่หลัก การของศาสนาของตน แต่เป็นประเพณีที่บันเนื่องมาก่อนสมัย ของตน แต่จะจอกก์ตนบันตนุน ส่วนการบุชาเทพเจ้า ของก

ไม่วัดซึ่ง เพราะจะจดไม่ลงเป็นปฏิบัติที่ต่อความเชื่อถือ
ในการบูชาพ้ากินของคนโบราณ ฉะนั้นจึงเข้ากับศาสนา
ชนโดยได้

ส่วนพระพุทธศาสนามีดักษณะพิเศษอยู่อย่างหนึ่ง ก็คือ
สอนเน้นหนักในเรื่องศีลธรรมและมัญญา และไม่สอนให้
เมียดเมียนศาสนาอื่น จึงนับว่าขอกระเบนศาสนาเดียวแห่ง^๒
เชียงใหม่ในปัจจุบันที่กันศาสนาอื่นนับถือได้มากกว่าศาสนาใดๆ
ก็คงทันบกถือศาสนาเชียงใหม่ถือพระพุทธเจ้า กันทั้งหมด
ศาสนาเดียว หรือศาสนาจดรายรวมทั้งนับถือพระพุทธศาสนา
ด้วยกันอยู่ทั่วไป นอยกจากนักท่องถือศาสนานิชน์โดย ก็
นับถือศาสนาพุทธศาสนาโดยกันไปได้ ข้อนับว่าควรได้รับการ
พิจารณา

๔. ฐานะในปัจจุบัน

ฐานะในปัจจุบันของศาสนานิชน์โดยเมื่อปัจจุบัน ไม่
เมื่อได้มีการยุบเดิกศาสนานิชน์โดยที่เป็นทางราชการไปแล้ว
ข้อนี้เกิดขึ้นไม่กระทบกระเทือนอะไรมาก เพราะเพียงแต่ทาง
ราชการไม่มีมังคลาให้กันอยู่บุคคลคงทำการบูชาแทนเจ้า และ

นับถือพระเจ้าพระราชนิรันดร์เป็นเทพเจ้า ตามหลักการของศาสนาชินโตก็ถือกันมาเป็นขั้นบປະເພດນີ້ กับศาสนาชินโตก็เป็นนิกายต่าง ๆ รวมทั้งศาสนาอื่นมีเต็ร์ກາພຍັງຂັ້ນເທົ່ານີ້ ດັ່ງນີ້ບຸນໍ້ຈຳດ່ວນນາກເຄຍບູຊາ ດະ ສາດເທັນເທົ່າ ແຕະບູຊານວຽກ
ນຸ້າ ກົກງບູຊາກັນຕ່ອນໄປ

ชาวยุโรปຈຶ່ງວ່າศาสนาชินโตกີ່ມີກາຣເຜຍແລ້ວ ແຕ່ຫາວ່າ
ມີບຸນໍ້ທີ່ນັ້ນຄືອສາດນາຈິນໂຕ ໄດ້ມີກາຣຈັດກົງຄະກຽມກາຣ
ແລະມີກາຣເຜຍແລ້ວສາດນາແດວກັງໃນແຕະນອກປະເທດ

ກະນະກຽມກາຣສາດນາຈິນໂຕໄດ້ປະນາດສູານະນັ້ງບັນ
ຮອງສາດນາຈິນໂຕໄວ້ຕັ້ງນີ້ :—

ສາດນາຈິນໂຕໃນນັ້ງບັນອາາແມ່ງໄດ້ເມີນ ๕ ດັກໝະນະດີ່ດົກ

๑. ສາດນາຈິນໂຕແຫ່ງຮາຊຕໍ່ນັກພະຈັກພຽດ

(Shinto of the Imperial House)

๒. ສາດນາຈິນໂຕສາດເທັນເທົ່າ (Shrine Shinto)

๓. ສາດນາຈິນໂຕທີ່ເປັນນິກາຍ (Sectarian Shinto)

๔. ศาสนาชินโコที่เป็นนิกายใหม่

(Neo-sectarian Shinto)

๕. ศาสนาชินโโคของประชาชน (Popular Shinto)

ศาสนาชินโโคแห่งราชสำนักพระจักรพรรดิ นับ
ว่าเป็นศูนย์กลางแห่งศาสนาชินโโคที่เป็นของทางราชการ เมื่อ
ญุบเดิกศาสนาชินโโคที่เป็นทางราชการแล้ว ศาสนาชินโโคแห่ง
ราชสำนัก ก็คงอยู่พึ่งเป็นพิธีกรรมสำหรับราชสำนัก

ศาสนาชินโคลาดเทนเจ้า เป็นศาสนาแห่งพิธี
กรรมของทางราชการ เมื่อยุบเดิกชินโโคที่เป็นทางราชการ
จึงถูกยกไปในที่สุด แต่เป็นศาสนาของปะ
ราชนไปในที่สุด

ศาสนาชินโโคที่เป็นนิกาย หมายถึงชินโโค
นิกายซึ่งมีตักษณะใกล้เคียงกับศาสนาชินโโคดั้งเดิม เกิดขึ้น
เนื่องจากความพัฒนาทางศาสนาในยุคเริ่ง ๆ นานั้น ชินโโค

ປະເທດີ້ມໄມ້ກະທນກະເທືອນຂະໄຮເກີຍກັບກາງຢູນເຕີກ
ຫຼິນໂຄທີ່ເປັນທາງຮາຊາການແດຍ

ສາສນາຫຼິນໂຄທີ່ເປັນນິກາຍໃໝ່ ມາຍຄົ່ງຄໍາສຳນາ
ຫຼິນໂຄທີ່ເປັນນິກາຍນີ້ເອງ ແຕ່ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງໃຫ້ເປັນສາສນາ
ຕັ້ງແຕ່ມີ ๑๘๖๙ (ພ.ศ. ๒๔๖๙) ເປັນດັນນາ ຕົກກາຍທັດກນ
ກາງຢູນສາສນາຫຼິນໂຄທີ່ເປັນທາງຮາຊາການແດວ້າ ກໍໄດ້ການຮັບຮອງ
ຫຼິນໂຄທີ່ເປັນນິກາຍໃຫ້ເປັນສາສນາໃນດັວເອງໂຄຍສົມບູຮັນ

ສາສນາຫຼິນໂຄທີ່ເປັນຂອງປະຊາຊົນ ມາຍຄົ່ງ
ສາສນາຫຼິນໂຄທີ່ມີການປົງປັບຖາງໄສຍຄາສົກ ແລະ ພົກກຽມ
ເກີຍຂອງໂຄຍຄຮງກັບປະຊາຊົນ ສາສນານຽມທັງການປົງປັບ
ພົກກຽມທີ່ໄປໃນຫາຕີ ໃນຄົ່ງການປົງປັບພົກກຽມໃນສ່ວນ
ເຂພະຫຼົງຄົ່ນ ຫຼິນໂຄແບນນີ້ໄມ້ກະທນກະເທືອນເຊັ່ນເຄື່ອງກັນ

ການແບ່ງຫຼິນໂຄອອກເປັນ & ຕັ້ງໝອນເຊັ່ນ ເພື່ອໃຫ້ເຫັນ
ສ້າງະບັດຈຸບັນຂອງຫຼິນໂຄທຸກແວ່ທຸກນຸ່ງຂອງຄະນະກອບນາກ
ສາສນານີ້ ແຕ່ໂຄຍທີ່ໄປກໍຈຳເປັນ ໂດຍດໍາວມແດວ້າໃນຫອນ

ทัน ด้วยขณะที่ชนิโภแบบอย่างอุดกไปทางยุโรปตะวันตก พอก็เข้าบ
ได้กับศาสตราจารย์นักชีววิทยาและนักเคมีเช่นเดียวกับอุดกไปมาก
มาย จนยกที่จะกล่าวว่าศาสตราจารย์นักชีววิทยานี้ มีความสำคัญไม่แพ้กัน
ของภาษาไทยที่จะกล่าวว่าศาสตราจารย์นักชีววิทยานี้ เป็นนักเคมีที่มีชื่อเสียง
กว่าแบบแท้และหึ้นเดิม ก็อาจใช้ไปได้ว่าได้แก่ชนิโภที่เป็น
ทางราชการ กับชนิโภศาสตร์เพลิง

หมายเหตุ สำนวนศาสตร์เพลิงเจ้าที่ว่ามีเสน่ห์กว่านั้น
ในหนังสือบางเล่มกล่าวว่ามีประมาณแปดหมื่น ต่อการ
ออกเสียงนั้น คำใดที่เขียนใช้อักษร ก ไปรค่อานกด้วยภาษา
บาลีก็คือ กุ เช่นคำว่า นิยอนกุ อ่านว่า นิยอนกุ (ชาก
ญี่ปุ่น) ๆ ออกเสียงเมื่น นิยองกุ) คำว่าชนิโภน อ่านว่า
ชนิกุงอน เป็นต้น
